Tutkinnon perusteet

Yrittäjyyden ammattitutkinto

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Yrittäjyyden ammattitutkinto

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Opiskelija osaa arvioida omia edellytyksiään toimia yrittäjänä. Hän osaa laatia liiketoimintasuunnitelman ja kehittää yritystoimintaa vastuullisesti. Opiskelija osaa arvioida digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia ja tulevaisuuden kehitysnäkymiä. Opiskelija verkostoituu, käyttää tarkoituksenmukaisesti tieto- ja viestintätekniikkaa sekä asiantuntija-apua. Opiskelijalla on viestintä- ja vuorovaikutusosaamista ja yleistä talouden hallinnan osaamista. Hän kehittää omaa osaamistaan suunnitelmallisesti ja huolehtii työhyvinvoinnistaan. Tutkinnon suorittaneen osaaminen vaihtelee osaamisaloittain sekä valinnaisten tutkinnon osien mukaan.

Yritysneuvonnan osaamisalan suorittaneella on asiakaslähtöistä neuvontaosaamista ja liiketoimintaosaamista. Opiskelija osaa neuvoa yritystoiminnan käynnistämiseen ja kehittämiseen liittyvissä asioissa. Hän ottaa neuvonnassa huomioon yritystoiminnan vastuullisuuden. Opiskelija osaa markkinoida yritysneuvontapalveluja, verkostoitua monipuolisesti ja hyödyntää tehtävissään eri alojen asiantuntijoita. Opiskelija kehittää omaa osaamistaan suunnitelmallisesti ja huolehtii työhyvinvoinnistaan. Tutkinnon suorittaneen osaaminen vaihtelee valinnaisten tutkinnon osien mukaan.

Valinnaisten tutkinnon osien osaaminen voi liittyä esimerkiksi myyntiin ja markkinointiin, työn organisointiin ja johtamiseen, tuotteiden tai palvelujen kehittämiseen, talouden hallintaan, tuotannon suunnitteluun ja kehittämiseen, verkkokaupan perustamiseen ja kehittämiseen, yrityskaupan toteuttamiseen tai liiketoiminnan digitalisointiin.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Tutkinnon suorittaneet voivat työskennellä itsenäisenä yrittäjänä, yrittäjämäisessä toiminnassa tai yritysneuvonnan tehtävissä.

Perusteen nimi	Yrittäjyyden ammattitutkinto
Määräyksen diaarinumero	OPH-1791-2021
Korvattavat määräykset	OPH-2702-2017
	OPH-2720-2017
Koulutukset	Yrittäjyyden ammattitutkinto (334121)
Osaamisalat	Yritysneuvonnan osaamisala (2432)
	Yritystoiminnan kehittämisen osaamisala (2285)
	Yritystoiminnan suunnittelun ja käynnistämisen osaamisala (2284)
Voimaantulo	01.01.2022
Pdf luotu	10.11.2021

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen. 1
2. Tutkinnon osat. 4
2.1. Liiketoiminnan tehtävissä toimiminen, 30 osp (106722). 4
2.2. Yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen, 60 osp (106672). 5
2.3. Työn organisointi ja johtaminen, 60 osp (106674). 7
2.4. Myynti ja markkinointi, 60 osp (106675). 8
2.5. Taloudellisen tuloksen varmistaminen ja kehittäminen, 60 osp (106677). 10
2.6. Tuotannon suunnittelu ja kehittäminen, 60 osp (106678). 11
2.7. Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, 60 osp (106676). 12
2.8. Yrityskaupan suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp (106671). 14
2.9. Verkkokaupan perustaminen ja kehittäminen, 60 osp (106680). 15
2.10. Liiketoiminnan osa-alueen digitalisointi, 60 osp (106679). 17
2.11. Yritysneuvonta, 60 osp (106723). 18
2.12. Projektin suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp (106696). 19
2.13. Yritystoiminnan analysointi ja kehittäminen, 60 osp (106673). 20
4. Yritystoiminnan suunnittelun ja käynnistämisen osaamisala. 23
5. Yritystoiminnan kehittämisen osaamisala. 24
6. Yritysneuvonnan osaamisala. 25

1. Tutkinnon muodostuminen

Yrittäjyyden ammattitutkinto (150 osaamispistettä) muodostuu kaikille pakollisesta tutkinnon osasta, osaamisalakohtaisesta pakollisesta tutkinnon osasta sekä valinnaisesta tutkinnon osasta. Tutkinnossa on kolme osaamisalaa:

- yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen
- yritystoiminnan kehittäminen
- yritysneuvonta.

AMMATILLISET TUTKINNON OSAT | 150 OSP
Pakolliset tutkinnon osat | 30 osp
Liiketoiminnan tehtävissä toimiminen, 30 osp, **P**
Yritystoiminnan suunnittelun ja käynnistämisen osaamisala | 120 osp
Pakolliset tutkinnon osat | 60 osp
Yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen, 60 osp, **P**
Valinnaiset tutkinnon osat | 60 osp
Työn organisointi ja johtaminen, 60 osp
Myynti ja markkinointi, 60 osp
Taloudellisen tuloksen varmistaminen ja kehittäminen, 60 osp
Tuotannon suunnittelu ja kehittäminen, 60 osp
Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, 60 osp
Yrityskaupan suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Verkkokaupan perustaminen ja kehittäminen, 60 osp
Liiketoiminnan osa-alueen digitalisointi, 60 osp
Yritysneuvonta, 60 osp
Projektin suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta | 60 osp *Tutkintoon voi valita tutkinnon osan tai osia toisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteesta.*
Yritystoiminnan kehittämisen osaamisala | 120 osp
Pakolliset tutkinnon osat | 60 osp
Yritystoiminnan analysointi ja kehittäminen, 60 osp, **P**
Valinnaiset tutkinnon osat | 60 osp
Työn organisointi ja johtaminen, 60 osp
Myynti ja markkinointi, 60 osp
Taloudellisen tuloksen varmistaminen ja kehittäminen, 60 osp
Tuotannon suunnittelu ja kehittäminen, 60 osp
Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, 60 osp
Yrityskaupan suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Verkkokaupan perustaminen ja kehittäminen, 60 osp
Liiketoiminnan osa-alueen digitalisointi, 60 osp
Yritysneuvonta, 60 osp
Projektin suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta | 60 osp *Tutkintoon voi valita tutkinnon osan tai osia toisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteesta.*

Yritysneuvonnan osaamisala | 120 osp
Pakolliset tutkinnon osat | 60 osp
Yritysneuvonta, 60 osp, **P**
Valinnaiset tutkinnon osat | 60 osp
Yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen, 60 osp
Yritystoiminnan analysointi ja kehittäminen, 60 osp
Työn organisointi ja johtaminen, 60 osp
Myynti ja markkinointi, 60 osp
Taloudellisen tuloksen varmistaminen ja kehittäminen, 60 osp
Tuotannon suunnittelu ja kehittäminen, 60 osp
Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, 60 osp
Liiketoiminnan osa-alueen digitalisointi, 60 osp
Yrityskaupan suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Verkkokaupan perustaminen ja kehittäminen, 60 osp
Projektin suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp
Tutkinnon osa tai osia ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta | 60 osp *Tutkintoon voi valita tutkinnon osan tai osia toisen ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon perusteesta.*

2. Tutkinnon osat

2.1. Liiketoiminnan tehtävissä toimiminen, 30 osp (106722)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- toimia liiketoiminnan tehtävissä
- toimia asiakaspalvelutehtävissä
- arvioida ja kehittää omaa osaamistaan

Arviointi

Liiketoiminnan tehtävissä toimiminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• toimii yrityksen strategian ja arvojen mukaisesti • työskentelee vastuullisesti, tavoitteellisesti ja toimintasuunnitelman mukaisesti • toimii kustannustehokkaasti ymmärtäen toimintansa vaikutukset kustannuksiin ja tulokselliseen toimintaan • toimii laatutavoitteiden, kestävän kehityksen ja eettisten periaatteiden mukaisesti • hyödyntää toimintaympäristöön, alan markkinoihin ja kilpailutilanteeseen sekä asiakaslähtöiseen liiketoimintaan liittyvää tietoa • käyttää monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikan laitteita ja sovelluksia sekä digitaalisia palveluja • noudattaa toimialaan liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita • noudattaa työturvallisuussäädöksiä • huolehtii ergonomiasta • tuntee työsuojelun käytännöt omalla toimialalla • ottaa huomioon ympäristöasioiden hallinnan käytännöt omalla toimialalla • hyödyntää työssään erilaisia tietolähteitä ja verkostoja.

Asiakaspalvelutehtävissä toimiminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• toimii vuorovaikutteisesti, asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti • hyödyntää ja käsittelee asiakastietoja määräysten ja ohjeiden mukaisesti • noudattaa tietosuoja- ja salassapitosäädöksiä • viestii asiakaslähtöisesti kirjallisesti ja suullisesti erilaisissa tilanteissa ja kanavissa • viestii vuorovaikutustilanteissa sujuvasti ja pystyy yritystoiminnan niin edellyttäessä viestimään myös vieraalla kielellä

Oman osaamisen arviointi ja kehittäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• kerää monipuolisesti palautetta tehtävissä onnistumisesta asiakkailta ja yhteistyökumppaneilta • arvioi toiminnassa edellytettyä osaamista ja omaa osaamista • kehittää ammatillista osaamistaan ottamalla huomioon tarvittavat tiedot ja taidot sekä oman työhyvinvoinnin • arvostaa ja tuo esiin omaa osaamistaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön liiketoiminnan työtehtävissä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen, 60 osp (106672)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- laatii liiketoimintasuunnitelman laskelmineen
- rakentaa kestävän tulevaisuuden liiketoimintaa
- arvioi digitalisaation liiketoimintamerkityksen
- tekee yritystoiminnan käynnistämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Arviointi

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen laskelmineen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• arvioi monipuolisesti oman osaamisen tuotteistamista • täsmentää liikeidean • ottaa huomioon brändinhallinnan mahdollisuudet • arvioi toimintaympäristöä kilpailijoiden ja tulevaisuuden mahdollisuuksien näkökulmasta • suunnittelee asiakkuudet • suunnittelee liiketoiminnan eri osa-alueet, kuten myynnin, markkinoinnin, asiakaspalvelun, tuotannon, logistiikan ja talouden • laatii realistisen budjetin ja kannattavuuslaskelman 1–3 vuodelle ottaen huomioon hinnoittelun, myynnin rakenteen, investoinnit ja rahoituksen • laatii markkinointisuunnitelman ja määrittelee myyntitavoitteet • suunnittelee tarvittavat resurssit • selvittää verkostoyhteistyön mahdollisuudet • tunnistaa riskejä ja varautuu niihin.

Kestävää tulevaisuutta rakentava liiketoiminta.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tunnistaa oman toimialansa ekologisen, eettisen ja sosiaalisen vastuullisuuden näkökohdat • arvioi kestävän kehityksen tulevaisuuden näkymiä ja sen pohjalta asiakkaiden tarpeiden muutosta • tunnistaa omat vaikutusmahdollisuutensa yrittäjänä ilmastonmuutoksen, muiden ympäristökysymysten ja luonnonvarojen ylikulutuksen ehkäisemisessä • arvioi ja kehittää liikeideaansa kestävän tulevaisuuden rakentamisen näkökulmasta.

Digitalisaation liiketoimintamerkityksen arviointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• selvittää toimialalla hyödynnettäviä digitalisaation mahdollisuuksia • selvittää digitalisaation hyödyntämiseen liittyviä tieto- ja kyberturvallisuusasioita • arvioi digitalisaation hyödyntämistä liiketoiminnan eri osa-alueilla • päättää digitalisaation hyödyntämisestä liiketoiminnan eri osa-alueilla.

Yritystoiminnan käynnistämiseksi tarvittavat toimenpiteet.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tekee yritystoiminnan käynnistämiseksi tarvittavat perustamistoimenpiteet • käynnistää yritystoiminnan eri osa-alueet, kuten myynnin, markkinoinnin, asiakaspalvelun, tuotannon, logistiikan ja talouden hallinnan • järjestää tarvittavan rahoituksen • huolehtii yrittäjän sosiaali- ja eläketurvan sekä vakuutukset.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä laatimalla kirjallisen liiketoimintasuunnitelman laskelmineen ja tekemällä yritystoiminnan suunnitteluun ja käynnistämiseen liittyviä työtehtäviä. Työtehtävät voivat liittyä myös yrityskauppaan tai sukupolvenvaihdokseen. Yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvä osaaminen voidaan osoittaa myös suunnittelemalla konkreettisesti tarvittavat toimenpiteet. Opiskelija arvioi valmiuksiaan toimia yrittäjänä ja kehittää ammatillista osaamistaan.

Yritysneuvonnan tehtävissä ammattitaito osoitetaan analysoimalla erilaisia liiketoimintasuunnitelmia kirjallisesti ja neuvomalla yrittäjiä yritystoiminnan käynnistämiseen liittyvissä asioissa.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.3. Työn organisointi ja johtaminen, 60 osp (106674)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- johtaa itseään päivittäisessä työssä
- suunnittelee työtä
- organisoi työtä
- dokumentoi yrityksen toimintatavat
- toteuttaa työn organisoinnissa tarvittavat muutokset.

Arviointi

Itsensä johtaminen päivittäisessä työssä.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tunnistaa omat toimintatavat ja määrittelee kehittämistarpeet • suunnittelee ajankäyttöään ja priorisoi tehtäviään erilaisissa tilanteissa • ratkaisee yritystoimintaan liittyviä ongelmia viivytyksettä • arvioi realistisesti tavoitteiden saavuttamiseksi edellytettyä resurssitarvetta.

Työn suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• ennakoi mahdollisia toimintaympäristöön tai yrityksen toimintaan liittyviä muutoksia • suunnittelee tarvittavat resurssit muuttuviin tilanteisiin • määrittelee työtehtävät, yhteistyöroolit ja vastuut • selvittää erilaisia mahdollisuuksia henkilöstöresurssien kasvattamiseen • tutustuu työsopimuslain pääkohtiin sekä työnantajan että työntekijän näkökulmasta • tuntee työturvallisuuteen ja työterveyshuoltoon liittyvät säädökset ja määräykset tarvittavilta osin • tutustuu erilaisiin palkkaustapoihin ja alan työehtosopimuksiin • tutustuu mahdollisiin palkkauksen tukimuotoihin • tutustuu erilaisiin yhteistyömalleihin ja -sopimuksiin • hyödyntää erilaista asiantuntijuutta tarpeen mukaisesti.

Työn organisointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• järjestää suunnitelman mukaiset resurssit • jakaa työtehtävät yhdessä sovitulla tavalla • hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoita • tekee yhteistyötä verkostojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa • johtaa toimintoja tavoitteellisesti.

Yrityksen toimintatapojen dokumentointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• kuvaa eri liiketoiminnan osa-alueisiin liittyvät olennaiset päivä-, kuukausi- ja vuositasolla toteutettavat tehtävät ja menettelytavat ottaen huomioon sesongit • laatii selkeät työskentelyohjeet yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi erilaisissa tilanteissa • ottaa huomioon sidosryhmät, toimitilat, verkkoympäristön ja tietojärjestelmät.

Työn organisoinnissa tarvittavien muutosten toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• ennakoi toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia • reagoi suunnitelmallisesti ja oikea-aikaisesti muutoksiin • kehittää työn organisointitapoja ja vuosisuunnittelua • tekee tarvittavat sopimukset henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa • arvioi rekrytointitarvetta ja -mahdollisuuksia ja tekee tarvittaessa siihen liittyviä toimia • arvioi omaa johtamisosaamistaan.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja organisoimalla työtehtäviä ja omaa ajankäyttöään. Opiskelija selvittää erilaisia rekrytointi- ja yhteistyömahdollisuuksia. Opiskelija hankkii tarvittaessa resursseja ja johtaa päivittäistä toimintaa. Opiskelija dokumentoi olennaiset työtehtävät perehdyttämisohjeeksi. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.4. Myynti ja markkinointi, 60 osp (106675)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee myyntiä ja markkinointia
- toteuttaa myyntiä ja markkinointia
- arvioi ja kehittää myynnin ja markkinoinnin tuloksellisuutta.

Arviointi

Myynnin ja markkinoinnin suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tarkentaa myynnin ja markkinoinnin kohderyhmät arvioimalla asiakkaiden tarpeita ja ostokäyttäytymistä • määrittelee myynnin ja markkinoinnin tavoitteet kanavakohtaisesti • määrittelee mittarit ja aikataulut ottamalla huomioon toimenpiteiden tavoitellut tulokset • valitsee soveltuvat myynti- ja markkinointimenetelmät ja -kanavat • määrittelee asiakaspalvelun laadulliset tavoitteet ja toimintatavat • määrittelee tarvittavat toimenpiteet, resurssit, vastuut ja budjetin • kartoittaa tarvittavan asiantuntemuksen ja verkostojen hyödyntämisen mahdollisuudet • suunnittelee tavoitteet ja toimenpiteet säädösten ja määräysten mukaisesti, eettisesti ja vastuullisesti • ottaa huomioon digimarkkinoinnin keinot ja kanavat suunnittelussa.

Myynnin ja markkinoinnin toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• huolehtii markkinoinnin ja myynnin toteutumisesta suunnitelman mukaisesti • huolehtii olemassa olevista asiakkuuksista myynnin, markkinoinnin ja asiakaspalvelun keinoin • luo suunnitellusti uusia asiakkuuksia • palvelee asiakkaita ja hoitaa myynnin ja markkinoinnin jälkitoimet • toteuttaa myynnin ja markkinoinnin eettisesti ja vastuullisesti • ottaa huomioon kansainvälisyyden ja erilaiset kulttuurit • johtaa systemaattisesti ostopalveluna toteutettua myyntiä ja markkinointia • ylläpitää asiakastietoja säädösten edellyttämällä tavalla • ottaa huomioon digimarkkinoinnin toimenpiteiden toteuttamisessa • tekee tarvittavat myynnin ja markkinoinnin sopimukset.

Myynnin ja markkinoinnin tuloksellisuuden arviointi ja kehittäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• seuraa markkinoinnin ja myynnin tuloksellisuutta tavoitteisiin nähden • kerää säännöllisesti asiakaspalautetta ja hyödyntää sitä • kerää säännöllisesti palautetta yhteistyökumppaneilta ja hyödyntää sitä • hyödyntää digimarkkinoinnin dataa kehittämisessä • tekee korjaavia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja toteuttamalla myyntiä ja markkinointia tavoitteellisesti. Opiskelija arvioi ja kehittää myynnin ja markkinoinnin

tuloksellisuutta. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.5. Taloudellisen tuloksen varmistaminen ja kehittäminen, 60 osp (106677)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee yrityksen taloutta eri aikajänteillä
- seuraa ja arvioi yrityksen taloudellista tilannetta tilikauden aikana
- tekee tarvittavat toimenpiteet taloudellisten tulosten saavuttamiseksi.

Arviointi

Yrityksen talouden suunnittelu eri aikajänteillä.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• päättää, mitkä taloushallinnon tehtävät hoidetaan omassa yrityksessä ja mitkä ostetaan ulkopuolelta • laatii realistiset budjetit 1–3 vuodelle ottamalla huomioon yrityksen strategiset tavoitteet • hinnoittelee palvelut ja tuotteet ottamalla huomioon katetavoitteet • tunnistaa toiminnan energia-, materiaali- ja jätehuoltokustannukset ja esittää keinoja niiden pienentämiseksi • suunnittelee tarvittavat investoinnit • laatii rahoituslaskelman seuraavalle kolmelle vuodelle ennakoiden markkinatilanteen mahdolliset muutokset • hyödyntää asiantuntijapalveluita • hyödyntää taloushallinnon digitalisaatiota talouden kehittämistyössä • toimii säädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Yrityksen taloudellisen tilanteen seuraaminen ja arviointi tilikauden aikana.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• seuraa systemaattisesti talouden tunnuslukuja ja vertaa niitä tavoitteisiin hyödyntäen taloushallinnon järjestelmiä • analysoi tunnuslukuja vertaamalla niitä alan yrityksiin hyödyntäen taloushallinnon järjestelmiä • hyödyntää asiantuntijoita tunnuslukujen analysoinnissa • arvioi tarvittavat toimenpiteet taloudellisen tilanteen kehittämiseksi ja tavoitteisiin pääsemiseksi.

Tarvittavien toimenpiteiden tekeminen taloudellisten tulosten saavuttamiseksi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tekee taloudellisen tilanteen parantamiseen liittyvät tehtävät suunnitelmallisesti • seuraa kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden kehittymistä säännöllisesti • arvioi yrityksen tilannetta tuloslaskelman ja taseen pohjalta hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijoita • arvioi budjetin toteutumista ja tekee tarvittavat johtopäätökset seuraaville tilikausille • hyödyntää talouden seurannassa ja analysoinnissa digitalisaatiota ja analytiikkaa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla, seuraamalla ja kehittämällä yrityksen taloudellista tilannetta. Tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisessa otetaan huomioon markkinatilanne ja siihen liittyvät riskit ja mahdollisuudet. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.6. Tuotannon suunnittelu ja kehittäminen, 60 osp (106678)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee tuotanto- tai palveluprosessin
- toteuttaa tuotanto- tai palveluprosessin
- arvioi ja kehittää tuotanto- tai palveluprosessia.

Arviointi

Tuotanto- tai palveluprosessin suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• päättää liikeidean mukaisesti, mitä tuotetaan itse ja mitä hankintojen kautta • valitsee alihankkijat, tavarantoimittajat tai kumppanit yrityksen liikeidean mukaisesti • ottaa ympäristö- ja eettiset näkökohdat huomioon hankinnoissa ja kumppaneiden valinnassa • tunnistaa yrityksen toiminnan ja tuotannon ympäristövaikutukset • suunnittelee tuotannon hyödyntäen ympäristövaikutusten hallinnan keinoja ja työkaluja • selvittää immateriaalioikeuksien merkityksen • selvittää tuotantoprosessiin liittyvät riskit ja varautuu niihin • suunnittelee logistiikan ja arvioi sen kustannukset • suunnittelee laadunhallinnan toimenpiteet • osallistaa asiakkaita ja yhteistyökumppaneita hyvän asiakaskokemuksen määrittämiseen.

Tuotanto- tai palveluprosessin toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tekee tarvittavat sopimukset tuotannon ja logistiikan hoitamisesta • optimoi tuotannon määrän ja varaston koon • seuraa asiakaspalautetta, palautuksia, reklamaatioita ja hävikkiä • noudattaa toimialaan liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia • noudattaa työturvallisuuteen liittyviä säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Tuotanto- tai palveluprosessin arviointi ja kehittäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• hyödyntää tuotantoon liittyviä raportteja ja tunnuslukuja seurannan välineenä • arvioi tuotantoprosessin kriittiset vaiheet asiakaskokemuksen ja yrityksen toiminnan kannalta • seuraa tuotantoprosessin laatua ja tehokkuutta • mittaa ja seuraa tuotanto- tai palveluprosessin ympäristövaikutuksia • kehittää prosessia seurantatiedon pohjalta ja tavoitteiden mukaisesti • varautuu kysynnän vaihteluihin.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla, toteuttamalla, seuraamalla ja kehittämällä yrityksen tuotantoprosessia. Tuotantoprosessi voi liittyä tuotteen tai palvelun tuottamiseen. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.7. Tuotteiden ja palvelujen kehittäminen, 60 osp (106676)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- tunnistaa ja analysoi asiakastarpeita
- tekee kehittämiseen liittyviä kannattavuuslaskelmia
- kehittää palvelua tai tuotetta yhteistyössä
- kerää palautetta ja arvioi palvelua tai tuotetta.

Arviointi

Asiakastarpeiden tunnistaminen ja analysointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• toimii asiakkaiden parissa asiakaslähtöisesti ja innovatiivisesti • kartoittaa ja analysoi asiakkaiden tarpeita ja ostokäyttäytymistä • tunnistaa palvelun tai tuotteen kehittämistarpeita hyödyntämällä asiakas-, kilpailija- ja markkinatietoa • hyödyntää digitaalisuutta tiedon hankinnassa • valitsee kehittämiskohteen ja määrittelee arvolupauksen • asettaa kehitettävälle palvelulle tai tuotteelle tavoitteet ja mittarit • tunnistaa kehittämiskohteeksi valittuun palveluun tai tuotteeseen liittyvät muut keskeiset toimijat • ottaa kehittämistyössä huomioon säädökset, määräykset, patentit ja tuotesuojauksen • määrittelee palvelun tai tuotteen vastuullisuustavoitteet • selvittää immateriaalioikeuksien merkityksen.

Kehittämiseen liittyvien kannattavuuslaskelmien tekeminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• laskee kehittämistyön edellyttämiä resursseja ja kannattavuutta • laskee hinnan ja kysynnän muutoksen vaikutuksia kannattavuuteen • tarkistaa kehittämistyön muutosten pohjalta yrityksen vuositavoitteet.

Palvelun tai tuotteen kehittäminen yhteistyössä.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• suunnittelee ja käynnistää palvelun tai tuotteen kehittämisprosessin • kehittää palvelua tai tuotetta ottamalla huomioon asiakkaiden tarpeet ja liiketoiminnan tavoitteet • tunnistaa mahdollisuudet hyödyntää kiertotalouden tai jakamistalouden ratkaisuja • syventää asiakasymmärrystä soveltuvin menetelmin esimerkiksi havainnoiden ja haastatellen asiakkaita • osallistaa asiakkaat ja muut kumppanit palvelun tai tuotteen testaamiseen ja pilotoimiseen • suunnittelee palvelu- tai tuoteratkaisut niin, että ne tuottavat tavoitellun asiakaskokemuksen.

Palautteen kerääminen ja palvelun tai tuotteen arviointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• hyödyntää testauksessa ja pilotoinnissa saatua tietoa palvelun tai tuotteen kehittämiseksi • suunnittelee keinot arvioida palvelua tai tuotetta ja kerätä siitä jatkuvaa palautetta • jatkokehittää palvelua tai tuotetta keräämänsä tiedon perusteella • hyödyntää digitaalisia välineitä palautteen keräämisessä tai koostamisessa.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä kehittämällä uutta tai olemassa olevaa palvelua tai tuotetta tavoitteellisesti. Osaaminen voidaan osoittaa suunnittelemalla konkreettisesti tarvittavat toimenpiteet ja testaamalla ratkaisuja potentiaalisella asiakasryhmällä. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.8. Yrityskaupan suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp (106671)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- arvioi omia liiketoimintaan liittyviä kiinnostuksen kohteitaan
- kartoittaa ostettavissa olevia yrityksiä ja verkostoituu asiantuntijoiden kanssa
- laatii toimenpidesuunnitelman yrityskaupan toteuttamiseksi
- toteuttaa yrityskaupan
- ottaa yrityksen haltuun ja varmistaa toiminnan jatkuvuuden.

Arviointi

Omien liiketoimintaan liittyvien kiinnostuksen kohteiden arviointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• arvioi realistisesti, mitkä toimialat ja yritykset ovat kiinnostavia yrityksen perustamisen tai oman liiketoiminnan kehittämisen näkökulmasta • arvioi omaa osaamistaan suhteessa ostettavan yrityksen toimialaan ja toimintaan • tekee perustellun valinnan toimialasta ja kartoitettavista yrityksistä.

Ostettavissa olevien yritysten kartoittaminen ja asiantuntijoiden kanssa verkostoituminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• selvittää asiantuntijoiden avulla myynnissä olevia yrityksiä • kartoittaa itsenäisesti verkossa olevan tarjonnan käyttäen hakukoneita • on suoraan yhteydessä kiinnostaviin yrityksiin • verkostoituu yrityskaupan toteuttamisessa tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Toimenpidesuunnitelman laatiminen yrityskaupan toteuttamiseksi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tunnistaa erilaiset yrityskaupan muodot • selvittää yrityskaupan rahoittamisvaihtoehtoja • selvittää tarvittavan osaamisen siirtymisen • arvioi ostettavan yrityksen menestymismahdollisuuksia asiantuntijan kanssa • arvioi ostettavan yrityksen toiminnan vastuullisuutta kestävän kehityksen näkökulmasta • arvioi yrityskauppaan liittyvät riskit ja niiden vaikutukset liiketoimintaan • arvioi ostettavan yrityksen liiketoiminnan soveltuvuutta suhteessa omaan liiketoimintaan • laatii tai päivittää liiketoimintasuunnitelman ottamalla huomioon omistajavaihdoksen vaikutukset liiketoimintaan ja toimintakulttuuriin • tuntee yrityskauppoihin liittyvät säädökset, määräykset ja ohjeet.

Yrityskaupan toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• huolehtii yrityskauppaan liittyvästä tarjousmenettelystä ja aiesopimuksesta • laatii tarvittavat yrityskauppasopimukset asiantuntijoiden kanssa • huolehtii ostettavan kohteen tarkastuksesta (due diligence) • hankkii tarvittavan rahoituksen.

Yrityksen haltuunotto ja toiminnan jatkuvuuden varmistaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• varmistaa kaikkien sopimusten siirtymisen • sitouttaa keskeiset sidosryhmät yrityskaupasta aiheutuviin muutoksiin • laatii viranomaisilmoitukset • toteuttaa osaamisen siirron ja tiedonvaihdon myyjän ja ostajan välillä tarkoituksenmukaisella tavalla • varmistaa asiakaskunnan siirtymisen • kehittää toimintakulttuuria strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja toteuttamalla yrityskaupan tarvittavia asiantuntijoita hyödyntäen. Yrityskaupan toteuttamiseen ja yrityksen haltuunottoon liittyvä osaaminen voidaan osoittaa myös suunnittelemalla konkreettisesti näihin liittyvät käytännön toimenpiteet. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.9. Verkkokaupan perustaminen ja kehittäminen, 60 osp (106680)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee verkkokauppaliiketoimintaa
- perustaa verkkokaupan
- kehittää verkkokauppaa ja kasvattaa myyntiä.

Arviointi

Verkkokauppaliiketoiminnan suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tunnistaa verkkokauppaliiketoiminnan menestystekijöitä ja omat kilpailuedut • kartoittaa verkkokaupan toimintaympäristöä ja tekee kilpailija-analyysin • määrittelee asiakaslupauksen • tunnistaa verkkokaupan toimintamallin ympäristönäkökohdat • minimoi pakkauksista, logistiikasta, tuotteiden palautuksesta ja hävikistä aiheutuvat ympäristövaikutukset • määrittelee sisältöstrategian bränditavoitteiden pohjalta • määrittelee verkkokaupan tavoitteet ja mittarit lyhyellä ja pitkällä aikavälillä • ymmärtää verkkoliiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden osatekijöiden riippuvuudet (kävijät x keskiostos x konversio x kate) • suunnittelee tuotevalikoiman, tuoteryhmittelyt ja kärkituotteet • suunnittelee asiakaspalvelu-, tilausten vastaanotto-, tilausten toimitus- ja tuotepalautusprosessit • kartoittaa verkkokauppa-alustoja • hyödyntää strategista, teknistä ja luovan suunnittelun asiantuntijuutta • valitsee verkkokaupan kumppanit logistiikkaan, maksuliikenteeseen, kirjanpitoon ja markkinointiin • selvittää verkkokaupan perustamisen ja ylläpidon kustannukset • selvittää verkkokauppaa koskevan lainsäädännön • ottaa tavaratoimittajien valinnassa eettisyyden ja ympäristövastuullisuuden huomioon.

Verkkokaupan perustaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• ottaa käyttöön tavoitteisiin sopivan teknologisen ratkaisun • määrittelee verkkokaupan rakenteet ja ostopolut • perustaa verkkokaupan ja luo sivuston sisällöt • toteuttaa verkkokaupan graafisen ilmeen visuaalisten tavoitteiden mukaisesti • luo tuoteryhmät ja tuotekuvaukset • varmistaa tuotteiden saatavuuden ja logistiikan • suunnittelee verkkokaupan muun markkinoinnillisen sisällön • viestii tuotteiden ja toimintatapojen vastuullisuudesta • testaa verkkokaupan toiminnallisuuden • hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoita.

Verkkokaupan kehittäminen ja myynnin kasvattaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• seuraa kävijä- ja myyntidataa analytiikkaa hyödyntämällä • kasvattaa kävijämäärää hyödyntäen hakukoneoptimointia ja sosiaalisen median mahdollisuuksia • kerää säännöllisesti asiakaspalautetta ja tunnistaa avainasiakkaat • huolehtii ostamisen helppoudesta käytettävyyden ja hyvän asiakaskokemuksen varmistamisella • mahdollistaa lisä- ja ristiinmyynnin markkinoinnin ja verkkosivuston kehittämisen avulla • ohjaa asiakaspolkua tuotekuvausten ja -tarjousten avulla • toteuttaa tulosperusteista myyntiä ja markkinointikampanjoita • johtaa päivittäistä myyntiä nopealla reagoinnilla ja kampanjoilla • huolehtii kustannustehokkaasta varastonhallinnasta ja tarvittavista ostotoimista • kehittää tarjontaa, varastointia, jakelua ja palautuskäytäntöjä ylimääräisten kuljetuksien ja materiaalihukan välttämiseksi.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla verkkoliiketoimintaa ja perustamalla verkkokaupan hyödyntäen tarvittaessa asiantuntijoita. Opiskelija kehittää verkkokauppaa ja kasvattaa myyntiä tavoitteellisesti. Osaaminen voidaan osoittaa myös palvelujen verkkokaupassa. Verkkokaupan perustamiseen ja kehittämiseen liittyvä osaaminen voidaan osoittaa myös suunnittelemalla konkreettisesti tarvittavat toimenpiteet ja perustelemalla ne. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.10. Liiketoiminnan osa-alueen digitalisointi, 60 osp (106679)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- tunnistaa digitalisoitavat liiketoimintaprosessit
- suunnittelee liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin
- toteuttaa liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin
- arvioi liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin tuottamia hyötyjä.

Arviointi

Digitalisoitavien liiketoimintaprosessien tunnistaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• kuvaa pääpiirteissään liiketoiminnan osa-alueita prosesseina • hankkii tarvittavaa lisätietoa digitalisaation mahdollisuuksista • arvioi, mitä toimintoja kannattaa digitalisoida • arvioi, minkälaista asiantuntija-apua muutoksessa tarvitaan.

Liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin suunnitteleminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• hyödyntää tarvittavia asiantuntijoita suunnittelussa • osallistaa tarvittaessa asiakkaita muutoksen suunnitteluun • tunnistaa digitalisoinnin mahdollisuudet liiketoiminnan ympäristövaikutusten vähentämisessä ja hyödyntää niitä toiminnan suunnittelussa • määrittää realistiset tavoitteet, aikataulut, toimenpiteet ja resurssit muutosten toteuttamiseksi • ottaa huomioon tarvittavan integraation muihin järjestelmiin • suunnittelee tarvittavan teknologian testauksen • määrittää tavoitellun toiminnan laatukriteerit • tunnistaa riskit ja suunnittelee toimenpiteet riskien välttämiseksi • tiedottaa tarvittaessa sidosryhmiä muutoksen tavoitteista.

Liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tekee suunnitelmallisesti yhteistyötä asiantuntijoiden ja asiakkaiden kanssa • arvioi säännöllisesti työn etenemistä ja puuttuu tarvittaessa poikkeamiin • viestii vuorovaikutteisesti keskeisille sidosryhmille muutoksesta • arvioi strategisten suunnitelmien päivittämistarvetta.

Liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin tuottamien hyötyjen arviointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• arvioi tavoiteltuja digitalisoinnin tuottamia hyötyjä lyhyen ja pitkän aikavälin näkökulmasta tarkasteltuna • ottaa huomioon asiakaskäyttäytymisen muuttumiseen varattavan ajan • viestii asiantuntevasti tuloksista keskeisille sidosryhmille • arvioi tarvittavaa kehittämistyötä toiminnan edelleen kehittämiseksi • laatii tarvittaessa ohjeistuksen ja koulutuksen käyttöönottoon liittyen.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja toteuttamalla liiketoiminnan osa-alueen digitalisoinnin tarvittavia asiantuntijoita hyödyntäen. Opiskelija arvioi digitalisaation tuottamia hyötyjä lyhyen ja pitkän aikavälin näkökulmasta tarkasteltuna. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.11. Yritysneuvonta, 60 osp (106723)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee asiakaslähtöistä yritysneuvontaa
- toteuttaa asiakaslähtöistä yritysneuvontaa
- kehittää asiakkuuksia ja markkinoi yritysneuvontapalveluja

Arviointi

Asiakaslähtöisen yritysneuvonnan suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• kartoittaa kokonaisvaltaisesti asiakkaan tilanteen ja selvittää neuvontatarpeen • hankkii ja analysoi neuvonnassa tarvittavaa tietoa • laatii neuvontaan liittyvää materiaalia • selvittää tarvittavia verkostoja ja asiantuntijapalveluita.

Asiakaslähtöisen yritysneuvonnan toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• toimii yhteistyökykyisesti ja tavoitteellisesti neuvontatilanteissa ja verkostoissa • kertoo asiakkaalle tarvekartoituksen tuloksista ottamalla huomioon yritystoimintaan liittyviä menestystekijöitä ja kehittämiskohteita • keskustee asiakkaan kanssa erilaisista toimintavaihtoehdoista, hyödynnettävistä asiantuntijapalveluista ja verkostoista • neuvoo asiakasta yritystoiminnan ekologisen, eettisen, sosiaalisen ja taloudellisen vastuullisuuden kehittämisessä • sopii asiakkaan kanssa etenemisestä.

Asiakkuuksien kehittäminen ja yritysneuvontapalvelujen markkinointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• etsii uusia asiakkaita toimintasuunnitelman mukaisesti • luo ja hoitaa asiakkuuksia suunnitelman mukaisesti • markkinoi suunnitelmallisesti yritysneuvontapalveluja • osallistuu asiakastilaisuuksien ja markkinointitoimenpiteiden suunnitteluun • osallistuu asiakastilaisuuksien ja markkinointitoimenpiteiden toteuttamiseen suunnitelman mukaisesti • kerää säännöllisesti asiakaspalautetta ja hyödyntää sitä • arvioi systemaattisesti toiminnan tuloksellisuutta • tekee korjaavia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä suunnittelemalla ja toteuttamalla asiakaslähtöistä yritysneuvontaa ja siihen liittyvää tiedonhankintaa. Opiskelija kehittää asiakkuuksia ja markkinoi yritysneuvontapalveluja. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.12. Projektin suunnittelu ja toteuttaminen, 60 osp (106696)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- suunnittelee projektin
- toteuttaa projektin

- raportoi projektin tulokset.

Arviointi

Projektin suunnittelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• määrittelee realistiset tavoitteet, aikataulut, toimenpiteet ja tarvittavat resurssit • määrittelee laatukriteerit yrityksen tavoitteiden mukaisesti • tunnistaa riskit ja suunnittelee toimenpiteet riskien välttämiseksi • hankkii tarvittavaa taustatietoa eri lähteistä • hyödyntää tarvittaessa asiantuntijoiden osaamista • käyttää tarkoituksenmukaisesti projektinhallinnan välineitä • tiedottaa asiakaslähtöisesti projektista.

Projektin toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• organisoi resurssit ja vastuuttaa tehtävät suunnitelman mukaisesti • seuraa säännöllisesti työn etenemistä • puuttuu ripeästi poikkeamiin ja tekee tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä • raportoi tuloksista, resursseista ja aikataulusta suunnitelman mukaisesti • viestii vuorovaikutteisesti keskeisille sidosryhmille edistymisestä.

Projektin tulosten raportointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• raportoi selkeästi tulokset ja resurssien käytön • arvioi toteutumista ja tulosten hyödynnettävyyttä • viestii asiantuntevasti tuloksista keskeisille sidosryhmille • esittää tarvittavia kehittämistoimenpiteitä • laatii tarvittaessa ohjeistuksen tulosten käyttöönotosta.

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä käytännön työtehtävissä suunnittelemalla ja toteuttamalla työhönsä liittyvän projektin ja arvioimalla sen tuloksia. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.13. Yritystoiminnan analysointi ja kehittäminen, 60 osp (106673)

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija

- analysoi ja kehittää liiketoimintaa
- rakentaa kestävän tulevaisuuden liiketoimintaa

- arvioi digitalisaation merkityksen liiketoiminnalle
- päivittää liiketoimintasuunnitelman laskelmineen
- tekee liiketoiminnan kehittämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Arviointi

Liiketoiminnan analysointi ja kehittäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• arvioi liikeideaa • ottaa huomioon brändinhallinnan mahdollisuudet • arvioi toimintaympäristöä kilpailijoiden ja tulevaisuuden mahdollisuuksien näkökulmasta • kartoittaa uusia asiakkuuksia • analysoi liiketoiminnan eri osa-alueita, kuten myyntiä, markkinointia, asiakaspalvelua, tuotantoa ja logistiikkaa • analysoi yrityksen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta • arvioi liiketoiminnassa tarvittavia resursseja • arvioi verkostoyhteistyön mahdollisuudet • tekee päätöksiä ja asettaa tavoitteita liiketoiminnan kehittämiseksi.

Kestävää tulevaisuutta rakentava liiketoiminta.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• tunnistaa oman toimialansa ekologisen, eettisen ja sosiaalisen vastuullisuuden näkökohdat • arvioi kestävän kehityksen tulevaisuuden näkymiä ja sen pohjalta asiakkaiden tarpeiden muutosta • tunnistaa omat vaikutusmahdollisuutensa yrittäjänä ilmastonmuutoksen, muiden ympäristökysymysten ja luonnonvarojen ylikulutuksen ehkäisemisessä • arvioi ja kehittää liikeideaansa kestävän tulevaisuuden rakentamisen näkökulmasta.

Digitalisaation liiketoimintamerkityksen arviointi.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• selvittää toimialalla hyödynnettäviä digitalisaation mahdollisuuksia • selvittää digitalisaation hyödyntämiseen liittyviä tieto- ja kyberturvallisuusasioita • arvioi digitalisaation hyödyntämistä liiketoiminnan eri osa-alueilla • päättää digitalisaation hyödyntämisestä liiketoiminnan eri osa-alueilla.

Liiketoimintasuunnitelman ja laskelmien päivittäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• suunnittelee liiketoiminnan eri osa-alueet tulostavoitteiden mukaisesti • suunnittelee liiketoiminnassa tarvittavat resurssit • tunnistaa riskit ja varautuu niihin.

Liiketoiminnan kehittämiseksi tarvittavat toimenpiteet.	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	• valitsee, priorisoi ja käynnistää tarvittavat toimenpiteet • resursoi tarvittavat toimenpiteet • arvioi säännöllisesti toimenpiteiden tuloksia ja tekee tarvittaessa muutoksia

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä analysoimalla liiketoimintaa, päivittämällä liiketoimintasuunnitelman laskelmineen ja tekemällä liiketoiminnan kehittämiseksi tarvittavia toimenpiteitä. Työtehtävät voivat liittyä myös yrityskauppaan tai sukupolvenvaihdokseen. Opiskelija arvioi ja kehittää ammatillista osaamistaan.

Yritysneuvonnan tehtävissä ammattitaito osoitetaan analysoimalla kirjallisesti erilaisia päivitettyjä liiketoimintasuunnitelmia ja neuvomalla yrittäjää yrityksen kehittämiseen liittyvissä asioissa.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

4. Yritystoiminnan suunnittelun ja käynnistämisen osaamisala

Yritystoiminnan suunnittelun ja käynnistämisen osaamisalan suorittaneella on osaamista arvioida edellytyksiään toimia yrittäjänä. Hän osaa laatia liiketoimintasuunnitelman ja siihen liittyvät laskelmat sekä suunnitella tarvittavat yhteistyöverkostot. Opiskelija osaa kehittää liiketoimintaa vastuullisesti. Opiskelija osaa käynnistää yrityksen toiminnan ja kehittää omia yrittäjävalmiuksiaan.

5. Yritystoiminnan kehittämisen osaamisala

Yritystoiminnan kehittämisen osaamisalan suorittaneella on osaamista kehittää liiketoimintaa analysoimalla yrityksen nykytilaa ja toteuttamalla kehittämistoimenpiteitä tavoitteellisesti. Opiskelija osaa kehittää liiketoimintaa vastuullisesti. Hän hyödyntää verkostoja ja kehittää omia yrittäjävalmiuksiaan.

6. Yritysneuvonnan osaamisala

Yritysneuvonnan osaamisalan suorittaneella on asiakaslähtöistä neuvontaosaamista ja liiketoimintaosaamista. Opiskelija osaa neuvoa yrityksen käynnistämiseen ja kehittämiseen liittyvissä asioissa. Hän ottaa neuvonnassa huomioon yritystoiminnan vastuullisuuden. Opiskelija markkinoi yritysneuvontapalveluja, verkostoituu monipuolisesti ja hyödyntää tehtävissään eri alojen asiantuntijoita. Opiskelija osaa kehittää omaa osaamistaan suunnitelmallisesti.